

Likabehandlingsplan 2020-2021

mot diskriminering och kränkande behandling

Augusti 2020
Trygghetsgruppen

Trygghetsgruppen

Kajsa Braide (sammanställande)	biträdande rektor
Eva Maria Oladottir	specialpedagog
Bitte Sjöstrand	förskollärare
Philip Karlsson	fritidspersonal

Elevhälsoteamet (gäller skolbarnen F-6)

Bosse Wahlin	rektor
Kajsa Braide	biträdande rektor
Eva Maria Oladottir	specialpedagog
Lotte Torstensson	skolsköterska
Lisbeth Andersson på gång	skolkurator skolläkare

Trygghetsgruppens mål

Vi strävar efter att ge barn en trygg miljö och att skapa respekt för alla människors lika värde och förståelse för varandras olikheter, så att ingen utsätts för kränkande handlingar, främlingsfientlighet eller annan diskriminerande särbehandling pga. kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder. Vi har engagemang och kunskap som är viktiga faktorer för ett framgångsrikt arbete mot detta.

Alla vuxna - både personal och föräldrar - måste vara klara och tydliga i våra budskap till barnen när det gäller frågor som handlar om vänskap, solidaritet och tolerans. **Vi ska vara medvetna om att det är den vuxnes värderingar och beteende som påverkar våra barn mest – både i hem och skola.**

Skolan och fritidshemmets skyldighet att motverka kränkande behandling finns angivna i Skollagens (2010) 6:e kapitel samt § 1, Diskrimineringslagen (2008:567). Skolans rektor har yttersta ansvaret för att lagen följs.

Trygghetsgruppens uppdrag

Trygghetsgruppen (TG) arbetar med aktuella trygghetsfrågor av förebyggande karaktär i huvudsak på grupp och individnivå och kan ta hjälp och stöd från både skolkurator och skolsköterska. TG utreder inkomna ärenden och agerar vid behov. TG ansvarar för uppdatering av likabehandlingsplanen samt kartläggning av trygga och otrygga platser i vår verksamhet. Träffarna har en fast agenda där aktuella och nya ärenden hanteras och dokumenteras. TG träffas 1 gång/mån.

Elevhälsoteamets uppdrag (gäller skolbarnen F-6)

Elevhälsoteamet (EHT) har övergripande ansvaret för skolans elevhälsa och arbetar förebyggande med hälsofrämjande frågor på organisations- och gruppnivå. Rektor eller den rektorn utser är ansvarig och i det uppdraget ingår även ledning av TG. Om ett åtgärdsprogram för en individ beslutas upprättas, ska detta tas upp på ett EHT-möte och dokumenteras. Orosanmälningar tas även upp av EHT för kännedom. Gruppen träffas 1 gång/mån.

Arbetsgång Likabehandlingsplan

Planen ska vara ett levande dokument, bland barn, personal och vårdnadshavare. Rektor ansvarar för att en ny plan upprättas varje år.

o Likabehandlingsplanen förklaras för barn vid läsårsstart	(klasslärare ansvarar)
o Visas på föräldramöte/via Vklass och hemsida	(rektor ansvarar)
o Visas vid introduktion av nya barn och vårdnadshavare	(klasslärare ansvarar)
o Visas vid introduktion av ny personal	(rektor ansvarar)
o Genomgång inom personalen vid uppstart av nytt läsår	(TG-representant)

Tidsplan för revidering av Likabehandlingsplan

April	Biträdande rektor förmedlar aktuell plan till all personal samt vårdnadshavare via Vklass. Synpunkter lämnas via mejl eller Vklass, senast 31/5.
Juni-augusti	TG reviderar likabehandlingsplanen utifrån synpunkter från personal och vårdnadshavare.
Augusti	Den nyreviderade likabehandlingsplanen läggs ut på Vklass. Likabehandlingsplanen ska nå ut i alla klasser och avdelningar och till vårdnadshavare.

Definition av diskriminering

Diskriminering är ett begrepp man använder när man talar om negativ och kränkande behandling av individer utifrån olika grunder. Vi talar om att man kränker någons värdighet. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt. Med direkt diskriminering menas att ett barn behandlas sämre än andra barn. Indirekt diskriminering är när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med t.ex. ett visst kön, ålder, etnisk tillhörighet, religion eller funktionshinder.

Definition av kränkande behandling

Gemensamt för all kränkande behandling är att den strider mot principen om alla människors lika värde. Kränkningar är ofta ett uttryck för makt och förtryck. En viktig utgångspunkt är att barnets upplevelse av kränkning alltid måste tas på allvar och uppmärksammas. Befogade tillsägelser är inte en kränkning i lagens mening, även om barnet ifråga kan uppleva det.

Psykiskt

- o Genom att t.ex. utestänga eller frysa ute någon, verbalt trakassera någon genom hot, hån eller elaka tillmälen, sabotera eller förstöra det någon har gjort.
- o Viska, sprida rykten, snacka skit, reta, trakassera, håna, härma, hota, anmärka på utseende, kommentera allt den utsatte gör eller säger, fnittra, hånskratta, ”skämta”, skicka kränkande saker på SMS och sociala medier
- o Himla med ögonen, kolla på någon, kasta menande blickar mellan varandra, göra miner, sucka, tystna, vända ryggen till, inte svara på tilltal, behandla någon som luft.

Fysiskt

- o Genom att t.ex. knuffa, sparka, slå, nypa, hålla fast eller stänga in någon mot dennes vilja.

Definition av mobbning

Mobbning är kränkande handlingar som upprepas. Upprepade gånger betyder att trakasseringen ska ske flera gånger under en längre tid. Enstaka tillfällen är inte mobbning – dock en möjlig kränkning. En längre tid betyder att det måste äga rum under en tidsperiod som är längre än t.ex. en rast eller en dag. Det ska vara en kontinuerlig handling riktad mot en speciell person.

Tecken som kan tyda på att ett barn är återkommande trakasserad

- o Håglös, tystlåten, grubblande
- o Passiv: ”ingen lust”, ”vill inte”, ”orkar inte”
- o Uppgiven: ”ingen idé”
- o Leker passivt eller bara ser på.
- o Håller sig i närheten av en vuxen
- o Dröjer sig kvar i klassrummet/kapprummet, går ogärna ut på rast
- o Överdrivet clownbeteende
- o Skolresultaten har försämrats

- o Ängsligt kroppsspråk
- o Utåtagerande beteende

Dokumentation av kränkningar (kränkningsanmälningar för skola och fritids)

- o Personal har anmälningsskyldighet till rektor. Blankett (Anmälan av kränkande behandling, finns på Vklass/hela huset/filer/blanketter) ska fyllas i och lämnas snarast till rektor.
- o Rektor tar emot anmälan, som registreras.
- o Rektor anmäler till styrelsen vid nästkommande styrelsemöte att en kränkning har registrerats. Representanten från styrelsen är skyldig att övervaka registreringen och rektor är skyldig att hålla styrelsens representant informerad.

Förebyggande åtgärder

- o Att arbeta med MI-pedagogiken som ger en bra värdegrund och visar att alla är bra på något.
- o Vi skickar ut likabehandlingsplanen via Vklass. Till nya familjer delar vi även ut en broschyr som är en kortare beskrivning av innehållet i vår likabehandlingsplan.
- o Vi arbetar för stimulerande uteaktiviteter samt en god utemiljö.
- o Vi för barndiskussioner på personalkonferenser.
- o Vi har en årlig elevenkät där trivsel och trygghet undersöks samt enkäter för vårdnadshavare.
- o Vi uppmärksammar olika religioner, etnisk tillhörigheter ur barnperspektiv vid vår årliga FN-vecka, men även kontinuerligt under läsåret.
- o Vi ser till att lösa konflikter direkt när de uppstår.
- o Vi har en kultur inom personalgruppen i huset, som innebär att ”alla barn är allas ansvar”. Det ger en gemensam trygghet och förhållningssätt gentemot barnen.
- o Vuxenstöd/tillsyn, såväl inne som ute.
- o Skapa ett öppet klimat som får barn att enkelt berätta om dem själva eller om någon annan mår dåligt.
- o Vi definierar orden; mobbning, kränkning och trakasserier för skolbarnen vid varje läsårsstart där vi även presenterar årets likabehandlingsplan.
- o Vi har klassråd och fritidsråd innan elevrådsmötet varje månad. Elevrådet ansvarar för skolans och fritids trivselregler i samråd med rektor.
- o Att arbeta med social träning där tex. ”Tillsammans” är ett verktyg i arbetet.
- o Skolan om trivsel på mina målsamtal samt på utvecklingssamtal 1 gång/termin.
- o Förskolan pratar om trivsel på vårterminens utvecklingssamtal.
- o Att kartlägga trygga och otrygga platser på skola, fritids och förskola.
- o Att arbeta med att få in trygga rutiner i den dagliga verksamheten som ger en trygg miljö.
- o Att bygga upp en tillitsfull relation till barnen och deras föräldrar.
- o Att likabehandlingsplanen följs upp, utvärderas och revideras varje läsår, TG är ansvarig.

Skola och fritids

Vid misstanke om kränkande handlingar, barn till barn

1. Alla vuxna måste ingripa direkt när någon anser sig blivit utsatt för kränkande behandling. Lärare informeras genast och för anteckningar.
2. Samtal med alla inblandade barn görs – varje barn för sig.
3. Vid kännedom om kränkande behandling är personalen skyldig att anmäla det till rektor, som i sin tur är skyldig att anmäla detta till styrelsen. (Blankett Anmälan av kränkande behandling, se Vklass/hela huset/filer/blanketter)
4. De berörda barnens lärare tar fram en handlingsplan, där kontinuerliga samtal med barnen finns med i handlingsplanen. Kvantitet efter behov.
5. All berörd personal skall informeras om kränkningen vid närliggande veckokonferens.
6. Barnens lärare avgör om föräldrar till de inblandade barnen bör kontaktas. Vid föräldrakontakt ges information om situationen samt presentation av handlingsplanen.

Om inte ärendet kan avslutas kontaktas TG och utredning startas.

Vid misstanke om kränkande handlingar, vuxen till barn

1. Prata med den som agerat tvivelaktigt (*alla vuxna*)
2. Kontakta rektor (*den som sett/hört något tvivelaktigt*)
3. Utredning görs, dvs. samtal med barnen och den vuxne, var för sig (*rektor eller den rektorn utser*)
4. Vårdnadshavare kontaktas om man inte gjort detta tidigare i processen (*rektor eller den rektorn utser*)
5. Situationen och ärendets natur avgör den fortsatta handläggningen. Målet är att man får en positiv lösning och att kränkningen upphör (*rektor eller den rektorn utser*)
6. Uppföljning inom en vecka (*rektor eller den rektor utser*)

Vid misstanke om kränkande behandling från barn till vuxen

1. Den vuxne eller en kollega till denne vänder sig till rektor (*all personal*)
2. Utredning görs, dvs. samtal med den vuxne och med barnen, var för sig (*rektor eller den rektorn utser*)
3. Vårdnadshavare kontaktas om man inte gjort detta tidigare i processen (*rektor eller den rektorn utser*)
4. Situationen och ärendets natur avgör den fortsatta handläggningen. Målet är att man får en positiv lösning och att kränkningen upphör (*rektor eller den rektorn utser*)
5. Uppföljning inom en vecka (*rektor eller den rektor utser*)

Vid misstanke om mobbning

- o TG får kännedom om att ett visst barn misstänks bli mobbad.
- o Sammankallande i TG ansvarar för att nedan handlingsplan genomförs efter föreskrifterna.
- o Konstateras mobbning följs alltid steg 2-3. Vid fysiskt våld i samband med mobbning kan händelsen anmälas till polisen av rektor. Vid ev. anmälan kontaktas alltid berörda föräldrar före anmälan.

Steg 1

Kränkning konstaterad

Kränkningsanmälan skrivs och lämnas till huvudman. Ärendet anmäls till TG och EHT. TG (senast påföljande dag efter kännedom) bestämmer hur man ska arbeta med situationen. Samtal med alla inblandade där man utgår ifrån dessa frågor:

- Vem/vilka blir kränkt?
- När och var hände kränkningen?
- Vad hände?
- Lösningar

Detta samtal genomförs senast påföljande dag och ska genomföras ostört. Aktuell personal informeras. Kontakt med vårdnadshavare tas. Klasslärare dokumenterar hela utredningen och åtgärderna. Skriv ned vad som har hänt, de åtgärder som har genomförts, uppföljningen och utvärderingen. Detta är ett viktigt underlag för att kunna följa upp effekterna av åtgärderna.

Om åtgärder ej räcker gå vidare till steg 2.

Steg 2

Upprepad kränkning mot samma individ = mobbning konstaterad

Ärendet anmäls till EHT. TG leder ärendet vidare tillsammans med övriga berörda pedagoger. Enskilda samtal genomförs med den/de som mobbar och den mobbade (senast påföljande dag efter TG:s konstaterande).

Checklista över genomförande:

- Två vuxna deltar där en samtalar och en antecknar. Mobbarna får inte känna till detta samtal i förväg. Är det flera mobbare talar man enskilt med dem, och talar med ledaren först.
- De upplyses om att man vet att de mobbar, att man ser mycket allvarligt på situationen och att mobbningen omedelbart måste upphöra. Man talar om konkreta saker mobbaren gjort sig skyldig till. Viktigt att betona att det är barnets beteende som vi tar avstånd ifrån – inte barnet som person. Man moraliserar inte och ställer inte några varför-frågor. Den vuxne frågar och påstår endast sådant som de själva är säkra på har hänt. Det får inte råda någon tveksamhet om fakta. De enskilda samtalen sker med utgångspunkt utifrån dessa frågor:
  - Vem/vilka mobbar?
  - När och var händer mobbningen?
  - Hur länge har mobbningen pågått?
  - Vad gör mobbarna? Säger saker? Slag? Sparkar?
  - Finns det en ledare för mobbningen?
  - Tänkbara orsaker
  - Lösningar
- Samtalen ska genomföras i lugn och ro på ostörd plats och atmosfären i samtalen är varken straffande eller förlåtande. Man samtalar om hur mobbaren kan hjälpa den mobbade att få det bättre. Fordra konkreta förslag.
- Samtalet avslutas med en överenskommelse/kontrakt som är specificerat och tydligt med endast en eller två punkter.
- Därefter bokas ett nytt samtal inom en vecka.
- Samtliga vårdnadshavare kontaktas samma dag. I det samtalet bestäms hur uppföljningen ska ske.
- Uppföljningssamtal med den mobbade (dagligen) under en vecka. Vid behov fortsätter samtalen.
- Den vuxne behöver inte nämna mobbningen i dessa samtal utan mötet bör ses som en trygghet för den utsatte.
- Enskilda uppföljningssamtal med den/de som mobbar med klasslärare, samt ev en annan vuxen. Kvantitet efter behov. Har mobbningen upphört eller fortsätter den? Viktigt att de vuxna ger beröm om det har visat sig finnas positiva förändringar i beteendet och att vuxna är tydliga med att det negativa beteendet måste avslutas helt. Den vuxne ska fortfarande hålla sig till konkreta saker och inte ställa varför-frågor. Den vuxne avgör om behovet att nytt samtal ska bokas in eller om ärendet kan avslutas.

Om mobbningen inte har upphört trots ovan åtgärder, följs steg 3.

Steg 3

Ärendet lämnas till rektor

Vid upprepade incidenter och/eller händelser av allvarigare karaktär överlämnas ärendet till rektor som i samråd med TG beslutar om vidare hantering.

Möjliga åtgärder är:

- Återkommande samtal med elever och vårdnadshavare som dokumenteras
- Ökade observationer
- Omorganisation för ökad vuxentäthet
- Beslut om anpassad skolgång
- Stöd av kurator eller skolpsykolog (EHT)
- Orosanmälan till socialtjänsten

En utvärdering av vidtagna åtgärder görs och nytt handlingsprogram upprättas vid behov.

Kränkande handling → NEJ

JA **STEG 1**

Kränkingsanmälan
Anmälan till TG och EHT
Samtal med inblandade
Kontakt med vårdnadshavare
Uppföljning

Mot olika individer

Upprepad kränkande handling

Mot samma individ

MOBBNING STEG 2

Följ checklisten
Samtal med inblandade
Samtal med vårdnadshavare
Uppföljning

Upphör?
Uppföljning

Upphör ej

STEG 3

Ärendet överlämnas till rektor.

EHT
Orosanmälan
Observationer
Samtal med vårdnadshavare
Anpassad skolgång
Vuxennärvaro/omorganisation

Förskola

När ett barn kränker ett annat barn

Alla vuxna måste ingripa direkt när kränkande behandling uppstår inom barngruppen.

1. Alla pedagoger informeras genast av den som upptäckt kränkningen.
2. Pedagog samtalar med berörda barn i syfte med att förhindra fortsatta kränkningar samt för anteckningar. Samtliga inblandade möts för samtal för att besvara frågorna:
  - o Vad hände?
  - o Hur kände du?
  - o Hur tänkte du?
  - o Hur tror du att den andra kände sig?
  - o Hur skall du göra för att kompiserna ska bli glad?

Om inte ärendet kan avslutas gå till steg 3.

3. Utredning startas av pedagog med hjälp av frågorna ovan.
4. Utredning presenteras på arbetslagsträff snarast möjligt och arbetslaget tar fram en handlingsplan för agerande med hela barngruppen. Kvantitet efter behov.
5. Uppföljning sker varje dag av den/de pedagoger som även ansvarar för uppföljning för hela arbetslaget vid varje veckokonferens under så lång tid som den upprättade handlingsplanen anser att det krävs.

Om inte ärendet kan avslutas gå till steg 6.

6. Vid allvarliga kränkningar informeras rektor och TG.
7. Barnets föräldrar kallas till informationsmöte med ansvarig personal. Rektor, inblandad personal gör en lägesbeskrivning och presenterar handlingsplanen. Föräldrars bidrag till åtgärder välkomnas.
8. Vid behov upprättas ett åtgärdsprogram. Rektor eller den rektor utser, ansvarar.
9. Vid uppföljningssamtal med samtliga avgörs om nytt åtgärdsprogram skall upprättas eller om nytt mötestillfälle skall bokas in. Annars avslutas ärendet, rektor dokumenterar.

När barn blir kränkt av personal

- o Personal som upplever att ett barn blir kränkt av annan personal har skyldighet att ta upp detta med berörd personal samt rektor.
- o Rektor och ev. fackligt ombud träffar den som kränker barnet för att lyssna av vederbörandes upplevelse. Rektor och alla inblandade diskuterar igenom det inträffade. Vid behov upprättas ett åtgärdsprogram. Rektor dokumenterar.
- o Tidpunkt för uppföljningssamtal fastställs.
- o Vid uppföljningssamtal med samtliga avgörs om nytt åtgärdsprogram skall upprättas eller om nytt mötestillfälle skall bokas in. Annars avslutas ärendet, rektor dokumenterar.
- o Om arbetet inte leder till att kränkningarna upphör ansvarar rektor för att arbetsrättsliga åtgärder vidtas i enighet med lagar och avtal.